

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **S. – V.**, so sídlom v K., proti žalovanej : **Mgr. M. L.**, bytom K., o zaplataenie 13 263,-- Sk s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 9 C 114/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 10. septembra 2007 č.k. 9 C 114/2007-61, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Okresného súdu Komárno z 10. septembra 2007 č.k. 9 C 114/2007-61 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa) rozsudkom z 10. septembra 2007 č.k. 9 C 114/2007-61 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 13 263,-- Sk, spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 3 149,-- Sk od 16. januára 2006 až do zaplataenia a zo sumy 10 114,-- Sk od 16. júna 2005 až do zaplataenia a tiež povinnosť zaplatiť žalobcovi, do rúk jeho zástupcu, náhradu trov konania v sume 8 008,-- Sk, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplataenie úrokov z omeškania zo sumy 3 149,-- Sk vo výške 0,05 % denne od 16. júla 2004 do 15. januára 2006 zastavil.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa, na základe podnetu žalovanej, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že žalovanej bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom. K tejto procesnej vade došlo tým, že okresný súd ustanovil žalovanej opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O.s.p., i keď nebolo dostatočne preukázané splnenie zákonných podmienok, ktoré vyplývajú z tohto ustanovenia. Tým, že súd po takomto ustanovení opatrovníka už nekonal so žalovanou, znemožnil tejto

účastníčke realizáciu jej procesných práv. Uviedol, že zo správy S. P., pobočka K. z 23. januára 2007 č. X., je zrejmé, že žalovaná je vedená v evidencii ako platiteľka poistného v zmysle § 128 ods. 1 až 3, § 8 až § 11 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Podľa § 5 písm.b/ uvedeného zákona, samostatne zárobkovo činnou osobou je osoba oprávnená prevádzkovať živnosť. Na základe tohto údaju mal súd prostredníctvom živnostenského úradu zistiť miesto podnikania žalovanej a na túto adresu, podľa § 46 ods. 1 O.s.p., doručovať zásielky. Z týchto dôvodov generálny prokurátor Slovenskej republiky žiadal, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Účastníci sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na dovolacom súde v lehote jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Podľa názoru generálneho prokurátora okresný súd v konaní odňal žalovanej možnosť pred súdom konať.

Postupom súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým účastníkovi nebolo umožnené buď zúčastniť sa konania alebo realizovať ďalšie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. V zmysle uvedeného za postup súdu vedúci k odňatiu možnosti konať pred súdom treba považovať aj postup súdu, ktorý sa prieči § 29 ods. 2 O.s.p. Ak súd v rozpore s týmto ustanovením a bez splnenia zákonných podmienok z neho vyplývajúcich ustanoví účastníkovi opatrovníka a v ďalšom priebehu konania už nekoná s účastníkom, ale len s jeho opatrovníkom, odníma tým tomuto účastníkovi možnosť pred súdom konať, lebo mu znemožňuje realizáciu jeho viacerých procesných práv, predovšetkým práva, aby jeho vec bola prerokovaná na súde v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (viď aj čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd).

V danej veci postup súdu prvého stupňa, ktorý predchádzal vydaniu jeho uznesenia z 11. júla 2007 č.k. 9 C 114/2007-48 o ustanovení opatrovníčky žalovanej, nebol v súlade s § 29 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia môže súd, pokiaľ neurobí iné opatrenia, ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou, alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať. Ustanoveniu opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O.s.p. musí vždy predchádzať dôsledné prešetrenie toho, či sú dané všetky podmienky pre daný procesný postup, či nie je namieste iné opatrenie (viď aj R 66/96).

Z obsahu spisu síce vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal zisťovanie miesta pobytu žalovanej prostredníctvom Ústrednej evidencie väzňov GR ZVJS, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny K., Mestského úradu K. a S. P., pobočka K., nemožno však prisvedčiť, že toto zisťovanie bolo dôkladné, resp. jeho výsledky boli náležite vyhodnotené. Zo správy S. P., pobočky K. z 23. januára 2007 č. X. a jej prílohy (č.l. 36 – 38 spisu), okrem iného, vyplýva, že žalovaná je poistená ako samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO). Ak by súd vychádzajúc z uvedeného vykonal ďalšie zisťovanie, napr. výpisom zo živnostenského registra, zistil by, že žalovaná má za miesto podnikania uvedenú adresu na J.

Súd prvého stupňa tak rozhodol bez požadovaného stupňa istoty, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie s takými závažnými dôsledkami pre účastníka konania, aké má uznesenie

o ustanovení opatrovníka v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. Z týchto dôvodov jeho rozhodnutie o ustanovení opatrovníka žalovanej nemožno za daného stavu veci považovať za správne.

Ustanovenie opatrovníka bez toho, aby boli splnené podmienky určené v § 29 ods. 2 O.s.p., a následné konanie súdu už len s ustanoveným opatrovníkom, viedlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom a realizovať jej patriace procesné práva účastníka konania (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Táto procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Z vyššie uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok okresného súdu uznesením zrušil (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 a 4 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 3 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách prvostupňového a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. mája 2009

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová